

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 147/21
Luxembourg, 2. september 2021

Sodba v zadevi C-930/19
État belge (Pravica do prebivanja v primeru družinskega nasilja)

Po mnenju Sodišča državljani tretje države, ki so žrtve družinskega nasilja, ki ga je izvajal njihov zakonec, državljani Unije, ni v položaju, ki bi bil primerljiv s položajem državljanov tretje države, ki so bili žrtve družinskega nasilja, ki ga je izvajal njihov zakonec, državljani tretje države

Iz tega sledi, da morebitno različno obravnavanje, ki izhaja iz teh dveh položajev, ne krši enakosti pred zakonom, ki je določena v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah

Leta 2012 se je X, alžirski državljani, pridružil svoji francoski soprogi v Belgiji, kjer mu je bilo izdano dovoljenje za prebivanje družinskega člana državljanov Unije.

Leta 2015 je bil prisiljen zapustiti skupno bivališče zaradi družinskega nasilja, ki ga je izvajala njegova soproga in katerega žrtev je bil. Nekaj mesecev pozneje je ta soproga odšla iz Belgije in se nastanila v Franciji. Skoraj tri leta po tem odhodu je X vložil zahtevek za razvezo zakonske zveze. Razveza zakonske zveze je bila razglašena 24. julija 2018.

Medtem je Belgijska država X odvzela pravico do prebivanja, ker ni predložil dokaza, da ima zadostna sredstva za svoje preživljanje. V skladu z belgijsko določbo, s katero je bil prenesen člen 13(2) Direktive 2004/38,¹ je namreč v primeru razveze ali prenehanja skupnega življenja zakoncev ohranitev pravice do prebivanja državljanov tretje države, ki so bili žrtve nasilja v družini, ki ga je izvajal njihov zakonec, državljani Unije, predmet nekaterih pogojev, med drugim pogoja razpolaganja z zadostnimi sredstvi.

X je zoper to odločbo vložil tožbo pri Conseil du contentieux des étrangers (upravno sodišče za spore v zvezi s tujci, Belgija), ker naj bi obstajalo neupravičeno različno obravnavanje med zakoncem državljanov Unije in zakoncem državljanov tretje države, ki zakonito prebiva v Belgiji. Belgijska določba, s katero je bil prenesen člen 15(3) Direktive 2003/86,² namreč v primeru razveze zakonske zveze ali prenehanja skupne nastanitve zakoncev ohranitev pravice do prebivanja državljanov tretje države, ki so pridobili pravico do združitve družine z drugim državljanom tretje države in je bil žrtev družinskega nasilja, ki ga je izvajal ta državljani, pogojuje le z dokazom obstoja tega družinskega nasilja.

Conseil du contentieux des étrangers (upravno sodišče za spore v zvezi s tujci) je ocenilo, da je glede pogojev ohranitve pravice do prebivanja državljanov tretjih držav, ki so bili žrtve družinskega nasilja, ki ga je izvajal njihov zakonec, v primeru razveze zakonske zveze ureditev, vzpostavljena z Direktivo 2004/38, manj ugodna od ureditve, vzpostavljene z Direktivo 2003/86. Zato je Sodišče pozvalo, naj odloči o veljavnosti člena 13(2) Direktive 2004/38 zlasti glede na načelo enakega obravnavanja iz člena 20 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).

¹ Direktiva 2004/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46).

² Direktiva Sveta 2003/86/ES z dne 22. septembra 2003 o pravici do združitve družine (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 224).

Veliki senat Sodišča je v sodbi na prvem mestu omejil obseg svoje sodne prakse glede področja uporabe člena 13(2), prvi pododstavek, točka (c), Direktive 2004/38, zlasti sodbe NA.³ Sodišče na drugem mestu ni ugotovilo nobenega elementa, ki bi lahko vplival na veljavnost člena 13(2) te direktive glede na člen 20 Listine.

Presoja Sodišča

Sodišče je pred preizkusom veljavnosti pojasnilo področje uporabe člena 13(2), prvi pododstavek, točka (c), Direktive 2004/38, v skladu s katerim se pravica do prebivanja ohrani v primeru razveze zakonske zveze, kadar to upravičujejo posebno težke okoliščine, kot je dejstvo, da je bila oseba žrtev družinskega nasilja v času, ko je zakonska zveza še trajala. Postavlja se zlasti vprašanje, ali se ta določba uporablja, kadar se je, kot v postopku v glavni stvari, sodni postopek za razvezo zakonske zveze začel po odhodu zakonca, državljana Unije, iz zadevne države članice gostiteljice.

Sodišče je v nasprotju s presojo v sodbi NA menilo, da se za ohranitev pravice do prebivanja na podlagi te določbe sodni postopek za razvezo zakonske zveze lahko začne po takem odhodu. Vendar se zaradi zagotavljanja pravne varnosti državljan tretje države, ki je bil žrtev družinskega nasilja, ki ga je izvajal njegov zakonec, državljan Unije, in čigar sodni postopek za razvezo zakonske zveze ni bil sprožen pred odhodom zadnjenavedenega iz države članice gostiteljice, **lahko sklicuje na ohranitev svoje pravice do prebivanja le, če se ta postopek začne v razumnem roku po takem odhodu.** Zadevnemu državljanu tretje države je namreč treba pustiti dovolj časa za izbiro med možnostma, ki mu jih Direktiva 2004/38 daje za ohranitev pravice do prebivanja in ki sta **bodisi sprožitev sodnega postopka za razvezo zakonske zveze zaradi pridobitve osebne pravice do prebivanja** na podlagi člena 13(2), prvi pododstavek, točka (c), **bodisi nastanitev v državi članici, v kateri prebiva državljan Unije, da bi ohranil svojo izvedeno pravico do prebivanja.**

Sodišče je v zvezi z veljavnostjo člena 13(2) Direktive 2004/38 ugotovilo, da ta določba **ne vodi do diskriminacije.** Čeprav imata člen 13(2), prvi pododstavek, točka (c), Direktive 2004/38 in člen 15(3) Direktive 2003/86 isti cilj zagotovitve zaščite družinskih članov, ki so žrtve družinskega nasilja, spadata namreč ureditvi, vzpostavljeni s tema direktivama, na **različni področji, katerih načela, predmeti in cilji** so prav tako **različni.** Poleg tega imajo upravičenci iz Direktive 2004/38 **drugačen status in pravice,** kot so tiste, na katere se lahko sklicujejo upravičenci iz Direktive 2003/86, **polje proste presoje,** priznано državam članicam pri uporabi pogojev, določenih v teh direktivah, pa **ni enako.** V obravnavanem primeru je tako zlasti **odločitev belgijskih organov** v okviru izvajanja **širokega polja proste presoje,** ki jim je bila priznana s členom 15(4) Direktive 2003/86, vodila do različnega obravnavanja, v zvezi s katerim se pritožuje tožeča stranka v postopku v glavni stvari.

Zato je treba ugotoviti, da državljan tretjih držav, ki so zakonci državljana Unije in ki so bili žrtve družinskega nasilja, ki ga je izvajal zadnjenavedeni, ter spadajo na področje uporabe Direktive 2004/38, na eni strani in državljan tretjih držav, ki so zakonci drugega državljana tretje države in ki so bili žrtve družinskega nasilja, ki ga je izvajal zadnjenavedeni ter spadajo na področje uporabe Direktive 2003/86, na drugi strani glede ohranitve njihove pravice do prebivanja **niso v primerljivem položaju za potencialno uporabo načela enakega obravnavanja, ki ga zagotavlja člen 20 Listine.**

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

---

³ Sodba z dne 30. junija 2016, NA, [C-115/15](#).

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793